

ХУМАНОСТ И БЕЗБЈЕДНОСТ

*(наставни програми за факултативну наставу
у основној и средњој школи)*

Школска 2024/25. година

*Мр Милица Мителски, инспектор – просвјетни савјетник
Дарјана Лајиновић, инспектор-просвјетни савјетник*

Циљ обуке:

- оспособљавање наставника за успешну примјену Наставног програма за факултативну наставу Хуманост и безбједност;
- јачање свијести о значају социјално-емоционалних вјештина код ученика;
- развој интраперсоналних и интерперсоналних вјештина;
- промоција конструктивног рјешавања проблема.

Зашто реализујемо овај наставни програм?

- ✓ Развој социјалних и емоционалних вјештина (управљања емоцијама, емпатије, критичког мишљења и комуникације),
- ✓ унапређење безбједности у школама (стварање сигурног окружења, развијања одговорног понашања, препознавања ризика и заштите од опасности),
- ✓ хуманизација међусобних односа (у школи и ван ње),
- ✓ развој вјештине препознавања и конструктивног рјешавања проблема,
- ✓ усвајање кључних животних вјештина неопходних за суочавање са изазовима савременог доба.

Како организовати овај облик наставе?

- Упознати ученике са областима, темама наставног програма,
- провести анкету како би се процјенило интересовање ученика,
- упознати родитеље и друштвену заједницу.

Овај облик наставе се организује за ученике који исказују посебна интересовања за одређене области и садржаје, који нису увијек дио редовних наставних програма, али који могу бити дијелом усклађени са редовним програмима појединих наставних предмета

Планирати организацију наставе на интересантан и занимљив начин, прилагођен ученицима, како би развили што веће интересовање ученика

Формиране групе ученика могу бити хетерогене (формиране од ученика различитих разреда) или хомогене (формиране од ученика једног разреда).

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ФАКУЛТАТИВНУ НАСТАВУ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

ХУМАНОСТ И БЕЗБЈЕДНОСТ

РАЗРЕД: СЕДМИ, ОСМИ, ДЕВЕТИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 1

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 30

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

- Развијање интраперсоналних и интерперсоналних способности и животних вјештина код ученика (реалне слике о себи, самопоштовања, препознавање властитих и туђих емоција, управљање емоцијама и односима, емпатичке и асертивне комуникације, толеранције, поштовања, уважавања, критичког мишљења, личне и друштвене одговорности и продуктивности, коопертивности, пријатељства, духовности и др.) у циљу хуманизације односа у школи и друштву.
- Развијање способности и вјештина адекватних емоционално-социјалних облика понашања и реаговања ученика у циљу стварања сигурног школског, али и ширег друштвеног окружења(како физичког тако и виртуалног).
- Развијање способности уочавања актуелних тема/проблема у школском колективу и друштвеној заједници, те конструктивног и прихватљивог рјешавања проблема.

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА ФАКУЛТАТИВНУ НАСТАВУ У СРЕДЊОЈ ШКОЛИ

ХУМАНОСТ И БЕЗБЈЕДНОСТ

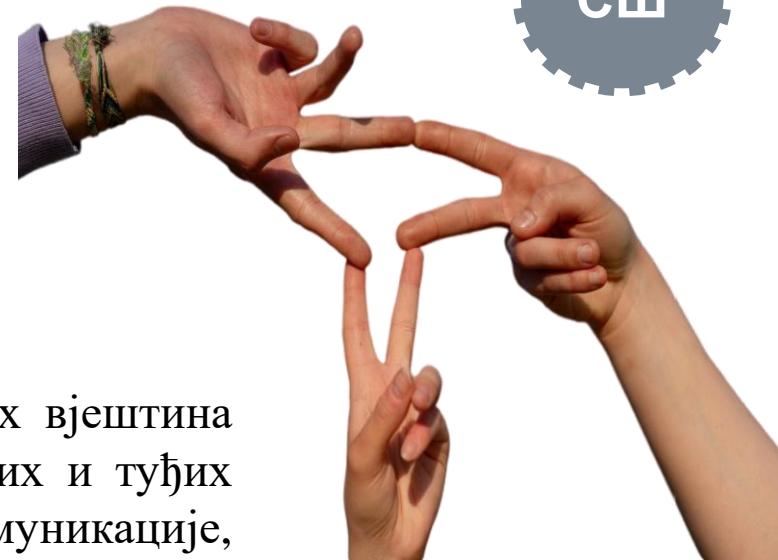
РАЗРЕД: ПРВИ, ДРУГИ, ТРЕЋИ, ЧЕТВРТИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 1

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 30

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ:

- Развијање интраперсоналних и интерперсоналних способности и животних вјештина код ученика (реалне слике о себи, самопоштовања, препознавање властитих и туђих емоција, управљање емоцијама и односима, емпатичке и асертивне комуникације, толеранције, поштовања, уважавања, критичког мишљења, личне и друштвене одговорности и продуктивности, коопертивности, пријатељства, духовности и др.) у циљу хуманизације односа у школи и друштву.
- Развијање способности и вјештина адекватних емоционално-социјалних облика понашања и реаговања ученика у циљу стварања сигурног школског, али и ширег друштвеног окружења(како физичког тако и виртуалног).
- Развијање способности уочавања актуелних тема/проблема у школском колективу и друштвеној заједници, те конструктивног и прихватљивог рјешавања проблема.

НПШ ХУМАНОСТ И БЕЗБЈЕДНОСТ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА:	
Наставне области и теме	Број часова у току године
Област 1: Хуманост	30
Тема 1: Реална слика о себи - хуманије друштво	
Тема 2: Доброта и поштовање	
Тема 3: Ненасилна комуникација и пријатељство	
Област 2: Безбједност у школи и друштвеној заједници	
Тема 1: Безбједност у школи	
Тема 2: Породица - сигурна лука	
Тема 3: Безбједност у виртуалном свијету	
Област 3: Хуманост и безбједност на дјелу	
Тема 1: Волонтирање	
Тема 2: Бити хуман и безбједан	

НПШ ХУМАНОСТ И БЕЗБЈЕДНОСТ У СРЕДЊОЈ ШКОЛИ

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА:

Наставне области и теме	Број часова у току године
Област 1: Хуманост	30
Тема 1: Реална слика о себи	
Тема 2: Емпатија у служби ненасилне комуникације	
Тема 3: Ја сам друштвено одговоран	
Област 2: Безбједност у школи и друштвеној заједници	
Тема 1: Школа и друштвена заједница као безбједно окружење	
Тема 2: Живот у виртуелном свијету	
Област 3: Хуманост и безбједност на дјелу	
Тема 1: Волонтеризам	
Тема 2: Хуманост и безбједност као стил живљења	

ОСНОВНА ШКОЛА

Област 1: Хуманост

Тема 1: Реална слика о себи – хуманије друштво

Тема 2: Доброта и поштовање

Тема 3: Ненасилна комуникација и пријатељство

СРЕДЊА ШКОЛА

Област 1: Хуманост

Тема 1: Реална слика о себи – хуманије друштво

Тема 2: Емпатија у служби ненасилне комуникације и пријатељства

Тема 3: Ја сам друштвено одговоран

ОСНОВНА ШКОЛА

Област 2: Безбједност у школи и друштвеној заједници

Тема 1: Безбједност у школи

Тема 2: Породица - сигурна лука

Тема 3: Безбједност у виртуалном свијету

СРЕДЊА ШКОЛА

Област 2: Безбједност у школи и друштвеној заједници

Тема 1: Школа и друштвена заједница као безбједно окружење

Тема 2: Живот у виртуалном свијету

ОСНОВНА ШКОЛА

Област 3: Хуманост и безбједност на дјелу

Тема 1: Волонтирање

Тема 2: Бити хуман и безбједан

СРЕДЊА ШКОЛА

Област 3: Хуманост и безбједност на дјелу

Тема 1: Волонтеризам

Тема 2: Хуманост и безбједност као стил живота

Планирање наставног рада

Приликом планирања реализације наставног процеса ове факултативне наставе акценат треба да буде на примјени савремених модела наставе (индивидуализоване, егземпларне, пројектне, проблемске, тимске и друге) који у свом основу подстичу искуствено, истраживачко и интерактивно учење, а све са циљем развијања функционалних знања, вјештина и способности ученика.

Списак литературе који је био наведен уз програм *Хуманост и безбједност* за средње школе (2023/24)

Приручник за рад са одјељењском заједницом у првом разреду средње школе, (2021) Бања Лука, аутора Драгана Граонић и Весна Јевтић

Приручник за одјељењске старјешине Васпитно-образовни рад у одјељењској заједници ДРУГОГ, ТРЕЋЕГ и ЧЕТВРТОГ разреда средње школе, (2023) Бања Лука (група аутора)

Препорука је да се у раду користе и:

Радионице „Учим живот“ Бранкице Радоњић (Бања Лука 2021.) које су базиране на развоју животних вјештина;

„Учионица без насилништва“ – (2002) Београд, Креативни центар;

„Социјализација с правом за безбједносну културу“ – (2022) Бања Лука – РН international у сарадњи са МУП РС и РПЗ РС;

Festina lente, Збирка радионица за групни рад са дјецом и младима у васпитно-образовном систему, Бања Лука 2020;

Слика о себи - оквир за оснаживање ученика, Наставно-клинички центар едукацијско-рехабилитацијског факултета, 2020. године;

Приручник за наставнике у основној школи: Одјељењски старјешина и васпитни рад у одјељењској заједници (2021), Бања Лука;

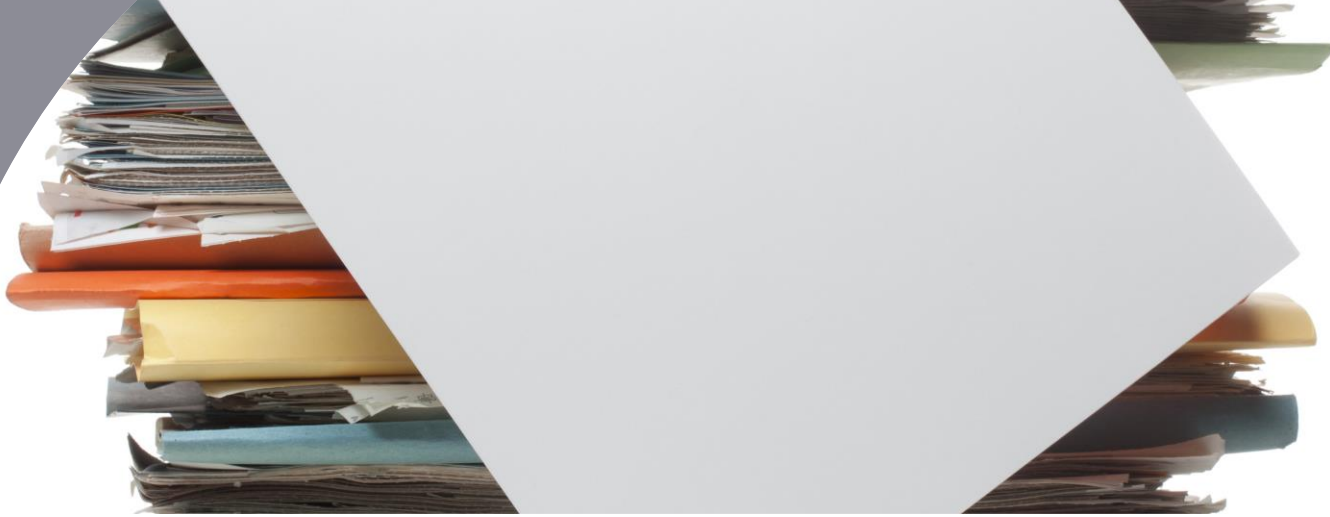
Приручник за наставнике основних школа Републике Српске Здрави животни стилови, Бања Лука, јануар 2023. године (Министарство просвјете и културе Републике Српске и Републички педагошки завод Републике Српске);

<https://mup.vladars.net/index.php?vijest=vtk&vrsta=reciNe>

- Malešević, Z. (2014). Vršnjačko nasilje među učenicima s obzirom na lokacijsku odrednicu škole. *Obrazovna tehnologija br. 4/2014*, str. 379–390.
- Mandić, P., Tanacković, J. S. i Tanacković, J. D. (1984). *Učenikova slika o sebi i vaspitni rad u školi. (I izdanje)*. Sarajevo: Svjetlost, OOUR Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Miljković, D. i Rijavec, M. (2001). *Razgovori sa zrcalom*. Zagreb: IEP.
- Perović, S. (2010). Slika o sebi. *Obrazovna tehnologija br. 2–3/2010*, str. 177–186.
- Станковић, Т. (2001). Утицај групе на развој емоционалне и социјалне компетенције. *Интерактивно учење III*. (стр. 183–221). Бања Лука: Удружење наставника – ТТЦ.
- Станојевић, М. и Митић, Љ. (2015). Кооперативно учење – пут до самоактуелизације ученика као основе и циљ васпитања *Зборник радова са научног скупа Наука и слобода књ. 9, том 2/2*, стр. 791–811.
- Trbara, T. (2014). Slika o sebi kod učenika srednje škole. Diplomski rad. Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakulte . Sajt: <https://repositorij.ffos.hr/islandora/object/ffos:786/preview>
- Džaferović, M. (2011). Značaj primene nenasilne komunikacije u okviru vršnjačkih grupa. *Obrazovna tehnologija br. 4/2011*, str. 401– 412.
- Slunjski, I. (2006). *Altruizam, emocionalna empatija i samopoštovanje kod studenata humanističkog i nehumanističkog usmjerenja*. Sajt: <http://darhiv.ffzg.unizg.hr/82/1/IvanaSlunjski.pdf>

Списак литературе који је био наведен уз програм *Хуманост и безбједност* за основне школе (2023/24. и за 2024/25.)

Одјељењски старјешина и васпитни рад у одјељењској заједници, посебно трећи дио наведеног приручника **Васпитни рад у одјељењима треће тријаде**

Радионице „Учим живот“ Бранкице Радоњић (Бања Лука 2021.) које су базиране на развоју животних вјештина;

„Учионица без насилништва“ - (2002) Београд, Креативни центар;

Приручник за наставнике о превенцији насиља које укључује дјецу, 1. издање, (2010) Бања Лука, Републички педагошки завод Републике Српске;

„Желим сигурно дјетињство“ - приручник за едукацију о сигурности дјецe на интернету. **Здраво да сте** (2018);

„Социјализација с правом за безбједносну културу“ - (2022) Бања Лука – РН international у сарадњи са МУП РС и РПЗ РС;

Festina lente, **Збирка радионица за групни рад са дјецом и младима у васпитно- образовном систему**, Бања Лука 2020;

Слика о себи - оквир за оснаживање ученика, Наставно-клинички центар едукацијско- рехабилитацијског факултета, 2020. године;

Приручник за наставнике основних школа Републике Српске *Здрави животни стилови*, Бања Лука, јануар 2023. године (Министарство просвјете и културе Републике Српске и Републички педагошки завод Републике Српске);

<https://mup.vladars.net/index.php?vijest=vtk&vrsta=reciNe>.

- Malešević, Z. (2014). Vršnjačko nasilje među učenicima s obzirom na lokacijsku odrednicu škole. *Obrazovna tehnologija* br. 4/2014, str. 379–390.
- Mandić, P., Tanacković, J. S. i Tanacković, J. D. (1984). Učeničeva slika o sebi i vaspitni rad u školi. (I izdanje). Sarajevo: Svjetlost, OOUR Zavod za udžbenike i nastavna sredstva.
- Miljković, D. i Rijavec, M. (2001). *Razgovori sa zrcalom*. Zagreb: IEP.
- Perović, S. (2010). Slika o sebi. *Obrazovna tehnologija* br. 2-3/2010, str. 177–186.
- Станковић, Т. (2001). Утицај групе на развој емоционалне и социјалне компетенције. *Интерактивно учење III*. (стр. 183–221). Бања Лука: Удружење наставника - ТТЦ.
- Станојевић, М. и Митић, Љ. (2015). Кооперативно учење - пут до самоактуелизације ученика као основе и циљ васпитања Зборник радова са научног скупа Наука и слобода књ. 9, том 2/2, стр. 791–811.
- Trbara, T. (2014). Slika o sebi kod učenika srednje škole. Diplomski rad. Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku, Filozofski fakultet . Sajt: <https://repositorij.ffos.hr/islandora/object/ffos:786/preview>
- Džaferović, M. (2011). Značaj primene nenasilne komunikacije u okviru vršnjačkih grupa. *Obrazovna tehnologija* br. 4/2011, str. 401– 412.
- Slunjski, I. (2006). Altruizam, emocionalna empatija i samopoštovanje kod studenata humanističkog i nehumanističkog usmjerenja. Sajt: <http://darhiv.ffzg.unizg.hr/82/1/IvanaSlunjski.pdf>

**Збирке у е-форми на сајту
Републичког педагошког завода**

Збирка педагошко-психолошких радионица Хуманост и безбједност, Приручник за наставнике основне школе
Збирка педагошко-психолошких радионица Хуманост и безбједност, Приручник за наставнике средње школе

Реализација програма факултативне наставе

Књиге, новински чланци и исјечци, љетописи, библиотеке, електронски медији...

Ванучионичка настава, демонстрација и истраживачко учење кроз практични индивидуални и групни рад ученика

Посјете установама/институцијама, различитим удружењима који им могу пружити битне информације

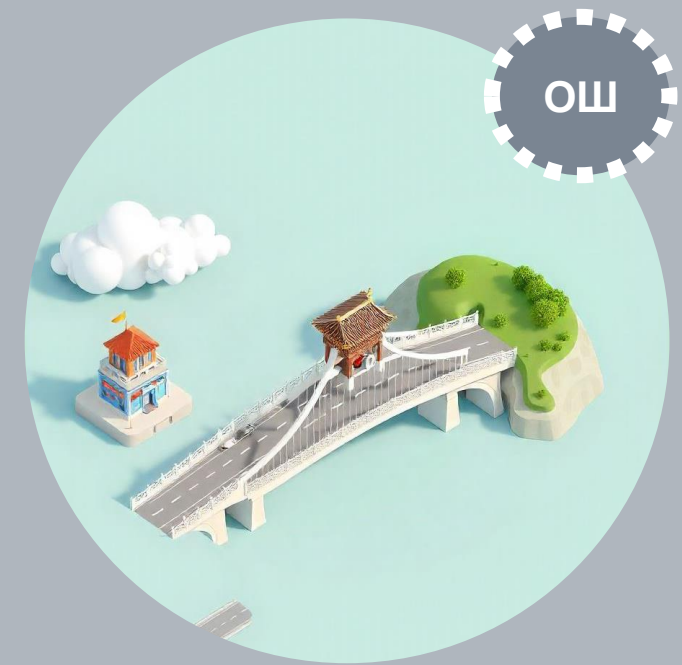
Прикупљање информација и њихова презентација/представљање путем различитих дидактичких материјала и помагала као што су: панои, портфолио (збирка радова и информација), презентације, “lap book” (lap book је фасцикла у којој су пажљиво организовани и упаковани материјали за рад, то је спој цртежа, прича, дијаграма, графикона, временских трака, те на креативан и интерактиван начин приказује садржаје које су ученици учили)

Презентација оствареног кроз израду аудио и видео записа, кратких едукативних филмова од стране самих ученика, а са циљем развијања нулте толеранције на насиље у школама и изван њих (презентације/представљања, зависно од теме могу бити организоване за друге ученике, родитеље ученика, запослене у школи или представнике локалне заједнице.

Садржај из програма за основну школу

Радионица:

Саградимо мост пријатељства

4 – 5 чланова у групи

Материјал за рад: папир, канап,
трака

Планирано вријеме 30 минута

Сви чланови групе кроз међусобни договор и сарадњу доприносе рјешавању задатка.

Тема 3: Ненасилна комуникација и пријатељство

Садржај - Сарадња и дружење - помоћ правих пријатеља

НПП ЗА ОСНОВНУ ШКОЛУ

Кључни појмови

Сарадња - заједнички рад на остваривању циља уз међусобно уважавање и подршку

Очекивани исход: сарађује и дружи се са другим и другачијим од себе како би остварио заједничке циљеве и задатке

Дискусија:

- Шта су били највећи изазови у раду групе?
- Колико је сарадња помогла да се задатак успјешно заврши?
- Шта можемо научити кроз сарадњу у изазовним ситуацијама?

Садржај из програма за средњу школу

Радионица:
Замијенимо улоге

6 – 8 чланова у групи
Материјал за рад: карте са
сценаријом ситуација и
улога, папир и оловке

Планирано вријеме 30 минута

Свака група добија картицу са сценаријом у којем се описује конфликтна (или емотивно изазовна) ситуација.

<p>Сукоб у групном раду Ученици раде на заједничком пројекту. Два члана групе се не слажу око подјеле задатака и оптужују један другог да не раде довољно. Остали чланови групе не знају како да ријеше овај сукоб који утиче на њихов заједнички рад.</p>	<p>Bullying на друштвеним мрежама Један ученик је постао мета вршњачког насиља на друштвеним мрежама. Његови другови игноришу ситуацију и не желе да се умјешају јер се плаше да ће и они постати жртве.</p>
<p>Искључивање из друштва Ученик који се недавно дошао у нову школу осјећа да је искључен из друштва. Његови вршњаци га игноришу и не позивају на заједничке активности иако он покушава да им се придружи и уклопи.</p>	<p>Неправедан третман од стране наставника Ученик осјећа да га наставник неправедно оцјењује и третира, у поређењу са осталим ученицима у одјељењу. Покушава да разговара са наставником, али осјећа да га наставник не разумије.</p>
<p>Оговарање међу пријатељима Група пријатеља је сазнала да један од њихових другова оговара остале иза његових леђа. Када је то постало јавно, сви су се осјећали издано и љути су, али не знају како да правилно реагују и да ријеше проблем.</p>	<p>Неразумијевање због различитог социо-економског статуса Ученик из сиромашне породице осјећа стид и непријатност јер нема новца за исте активности и изласке као његови вршњаци. Он се повлачи из друштва јер се осјећа као да ту не припада.</p>
<p>Притисак родитеља због оцјена Ученица се суочава са огромним притиском од стране родитеља да оствари високе оцјене. Иако се труди, осјећа стрес и умор, а њено здравље се погоршава. Не зна како да разговара са родитељима о томе.</p>	<p>Љубомора међу пријатељима Два најбоља пријатеља осјећају љубомору једно према другом због успјеха у различитим областима. Умјесто да подржавају једно другог, осјећају ривалство и дистанцирају се.</p>

Рефлексија:

Како бисте се осјећали у овој ситуацији?

Шта бисте ви урадили да ријешите овај проблем?

Да ли би показивање емпатије помогло у овој ситуацији и како?

Како одговорно понашање може помоћи у рјешавању конфликта?

Тема 2: Емпатија у служби ненасилне комуникације и пријатељства

Садржај – Ја у твојој кожи

НПП ЗА СРЕДЊУ ШКОЛУ

Кључни појмови

Емпатија – способност разумијевања и осјећања емоција и перспектива других људи. То не значи само саосјећање, већ и активно настојање да сагледамо ствари из туђе перспективе како бисмо боље разумјели нечије понашање, разлоге, осјећања и потребе.

Очекивани исход: идентификује и аргументовано описује емоције и доживљаје друге особе; саучествује у емоцијама и доживљајима других.

Дискусија:

- *Шта значи „ставити се у туђу кожу“?*
- *Зашто је важно разумјети туђа осјећања и ситуације других људи?*
- *Како емпатија помаже у стварању бољих односа међу пријатељима, у породици и у школи?*

Садржај из програма за основну школу

Радионица 2: Круг пријатељства

4 – 5 чланова у групи

Чланови групе формирају круг, а задатак је да сваки учесник изабере једног колегу/цу из групе и да му/јој упути похвалу везану за то како је доприносио/ла изради задатка (или неку особину коју код код њега/ње цијени. Циљ је подстаћи позитивне односе и препознати вриједности пријатељства. једни другима дају позитивне повратне информације и похвале након урађеног задатка.

Планираано вријеме 20 минута

Тема 3: Ненасилна комуникација и пријатељство

Садржај - Сарадња и дружење - помоћ правих пријатеља.

НПП ЗА ОСНОВНУ ШКОЛУ

Кључни појмови

Пријатељство - однос између појединаца заснован на повјерењу, емпатији и узајамној помоћи

Очекивани исход: његује и одржава пријатељске односе који нису засновани на личним интересима

Кратка рефлексија:

- Како смо се осјећали када смо добили похвалу?
- Колико је важна међусобна подршка за грађење пријатељских односа?

Закључак - важност пријатељства, сарадње и међусобне подршке у групи (разреду)

Како подстицати код ученика овакве међусобне односе?

На који начин наставници могу створити окружење које промовише тимски рад и пријатељство у свакодневним активностима?

Радионица 2: Одлука дана

Свака група добија картицу са сценаријем у којем се налазе ситуације које захтијевају доношење одлука и преузимање одговорности (свједочење насиљу, загађивање околине, сукоб са родитељима или пријатељима).

4 – 5 чланова у групи

Материјал: папир, оловке, флипчарт, маркери, карте са различитим сценаријима који захтијевају одговорно понашање

Планираано вријеме 20 минута

<p>Свједочење насиљу Ученик је свједочио физичком и вербалном насиљу између двоје вршњака у школском дворишту. Због тога се осјећа несигурно и не зна како да реагује. Размишља да ли да пријави инцидент или једноставно да игнорише и заборави ситуацију коју је видео.</p>	<p>Сукоб са другарицом због међусобног оговарања Весна је сазнала да је њена пријатељица причала о њој веома лоше иза њених леђа. Због тога се осјећа веома лоше, издано, повријеђено и не зна како то да јој каже. Размишља да ли да игнорише ситуацију или да са њом отворено поразговара о проблему.</p>
<p>Притисак групе Група пријатеља позива ученика да изађе са њима, а он добро зна да у они у изласцима се опијају. Ученик се осјећа под притиском да им се прикључи, иако зна да је такво понашање неодговорно, али не жели да буде искључен из друштва.</p>	<p>Свједочење о еколошкој неодговорности Током школског излета, Марко је примјетио да једна група ученика неодговорно баца смеће и пластичне флаше свуда око себе по трави и грмљу. Он зна да је такво понашање еколошки неодговорно, али не жели да са њима улази у сукоб и не зна на који начин да то пријави наставнику.</p>
<p>Сукоб са родитељима због школских обавеза Због домаће задаће и припреме испита ученик осјећа притисак родитеља, али они не схватају колико он то тешко постиже. Без оправдања родитељи захтијевају високе резултате у школи и на тренингу, а ученик због великог притиска и стреса не зна на који начин да поразговара са њима.</p>	<p>Cyberbullying – Насиље на интернету Зоран је примјетио да Марко постао мета зловних коментара и увреда на друштвеним мрежама. Иако није директно укључен, осјећа одговорност да нешто предузме, али се плаши да и он не постане жртва таквих коментара ако њихово понашање пријави наставнику.</p>
<p>Одбијање пријатеља који тражи помоћ у преписивању Другар из клупе тражи од ученика да му дозволи да преписује за вријеме контролног задатка. Ученик зна да то није поштено и да ће га наставник казнити због тога, али не жели да разочара пријатеља и да га због тога изгуби.</p>	<p>Одлука о будућности Владо је под притиском родитеља да упише Грађевински факултет, али он има другачију визију своје будућности и не дијели амбиције родитеља. Забринут је да ли да прихвати жељу родитеља или да слиједи своје жеље и снове, упркос томе што ће разочарати родитеље.</p>

Која је одговорна одлука у овој ситуацији?

Које би биле посљедице преузимања одговорности, а које избегавања?

Да ли би показивање личне и друштвене одговорности побољшало ситуацију?

Како бисте ви донијели одлуку у овим ситуацијама и шта бисте урадили?

Садржај – Лична и друштвена одговорност

НПП ЗА СРЕДЊУ ШКОЛУ

Кључни појмови

Лична одговорност – брига о властитим поступцима, доношење одлука и преузимање одговорности за посљедице.

Друштвена одговорност – одговорност сваког појединца према друштву у цјелини – допринос заједници кроз позитивне акције и понашање.

Очекивани исход: наводи и објасни особине и поступке друштвено (не)одговорне особе; објашњава повезаност личне и друштвене одговорности.

Кратка рефлексивна:

- Када сте последњи пут преузели одговорност за своје поступке?
- Да ли сте се икада осјећали одговорним за неку ситуацију? Како сте реаговали?

Дискусија: Како лична одговорност утиче на друге људе? На које начине можемо бити одговорнији према друштву и околина?

Уместо закључка: Написати кратко размишљање о томе како ћеш у наредном периоду показати личну и друштвену одговорност и који конкретан корак ћеш предузети у том правцу

Етапе пројектне наставе

- ✓ Проналажење теме пројекта (дигитално насиље, употреба мобилних телефона у школи...);
- ✓ Утврђивање циља и задатака пројекта;
- ✓ Планирање (подјела рада у групи, избор материјала и метода рада, мјесто и вријеме рада);
- ✓ Остваривање пројекта, реализација истраживања (праћење динамике реализације, наставникова координација, контрола ученичких учинака);
- ✓ Представљање пројекта, реализација истраживања (приказ резултата пројекта, обавјештавање јавности);
- ✓ Вредновање пројекта (процјена остварености резултата, тешкоће у реализацији, посебни успјеси, квалитет представљања и обавјештавања јавности).

„ПРОЈЕКТНА НАСТАВА У ИКТ ОКРУЖЕЊУ“ др Младен Вилотијевић, др Нада Вилотијевић, др Данимир Мандић.
Уџбеник се може прелистати на линку: https://pubhtml5.com/zbax/nsqe/#google_vignette

Фазе наставних активности у организацији пројектне наставе

Фазе наставних активности	Активности наставника	Активности ученика
1. Избор и разрада пројектних задатака		
Избор теме	Заједно са ученицима предлаже теме	Заједно са наставником расправљају и бирају тему
Разлагање теме на подтеме	Предлаже подтеме и тражи од ученика да бирају. Са ученицима води расправу о подтемама	Сваки ученик бира подтему или предлаже нову. Расправљају и предлажу варијанте подтема
Формирање стваралачких група	Обавља организациони дио и формира групе по изабраним подтемама.	Међу собом дијеле улоге ради успешније реализације добијеног (изабраног) задатка.
Припрема материјала за истраживачки рад: формулисање питања, задаци за групе, избор извора	Ако је пројекат обимнији, унапријед разрађује задатке, поставља питања за истраживачки рад, упућује на литературу.	Прихватају обавезе у изради задатака. Одговоре на постављена питања екипе ће давати кроз наставу.
Одређивање облика презентације резултата истраживачке активности	Учествује у расправи.	У групама, а затим у одјељењу, расправљају о облицима за презентовање резултата истраживачке дјелатности: видео (филм), албум, извјештаји, табеларни преглед.

Фазе наставних активности у организацији пројектне наставе

2. Разрада пројекта		
	Усмјерава рад ученика и подстиче њихову активност.	Истражују према унапријед утврђеним питањима.
3. Сређивање резултата		
	Упућује ученике како да среде резултате.	Прво у групама, а затим у одјељењу сређују резултате према прихваћеним правилима.
4. Презентација		
	Организује стручну процјену (позива стручњаке, родитеље или одабране ученике) да процјене рад о коме су ученици поднијели извјештај.	Извјештавају о резултатима свог рада.
5. Вредновање		
	Наставник процјењује педагошки ефекат рада.	Ученици вреднују процес, своју улогу и допринос у њему.

„ПРОЈЕКТНА НАСТАВА У ИКТ ОКРУЖЕЊУ“ др Младен Вилотијевић, др Нада Вилотијевић, др Данимир Мандић.
Уџбеник се може прелистати на линку: https://pubhtml5.com/zbox/nsqe/#google_vignette

Хвала на њажњи...

pedagoski.zavod@rpz-rs.org

051 430 110

Милоша Обилића 39
78000 Бања Лука

Вредновање обуке за
реализацију НПП Хуманост и
безбедност

